

Fort Abraham Lincoln

Onsdag 17 maj 1876

En byig morgonbris snärtande över exercisplatsen vecklar ut sidentyget i tvåtungade stjärnbanéret, som sida vid sida med 7:e kavalleriets regementsstandar i blått och rött just passerar läktaren med brigadgeneral Alfred Terry omgiven av huttrande näsduksvinkande officersfruar.

Morgonen är disig och råkall. Den plötsliga vindpusten lyckas inte skingra dimbankarna som är nattens svar på de senaste dygnens regn. Men åsynen av fanorna och alla ryttare på rad framför mig i sina nytvättade uniformer och vidbrättade slokhattar får mig att tänka på att Amerikas förenta stater firar hundraårsjubileum som självständig nation.

Det lär bli parader och högstämnda tal runt om i landet. Världsutställningen i Philadelphia öppnade för en vecka sen. Det var där nationen föddes. Ett par hundra byggnader har smällts upp på ett jättelikt parkområde. Man vill skryta med vetenskapliga moderniteter inom gruvnäring och metallurgi och jordbruk. Visa att Thomas Jeffersons och George Washingtons skapelse kan mäta sig med de mest framstående länderna i gamla Europa.

Vem bryr sig?

I alla fall inte min egen hästkrake som lyfter avvärjande på en hov och särar på bakbenen. En välbekant lukt avslöjar vad som hamnar i en rykande hög på marken. Jag tar spjärn med stöveln i ena stigbygeln och ruckar på rumpen i sadeln. Smilar åt det lika välbekanta knarrandet från polerat läder som sadeln av bokträ är överdragen med. Vi har suttit småfrusna ett tag. Iakttagit stabens och den beridna musikkårens defilerings på vita springare framför Terry med sällskap. Lyssnat till ylande trumpeter, bröländande tubor och hurtiga trumvirvlar i marschen *Garry Owen*.

Våra kanvastäckta förrådsvagnar och ambulanser lämnade fortet redan för en timme sen, klockan sex. I en lång gnisslande rad anslöt kuskarna sina fordon till de två infanteriförbanden utanför. De mindre för kampanjen inhyrda vagnarna drogs av två hästar vardera, medan militärens tyngre lastade packfordon var förspända med sex mulor.

Revelj blåstes redan klockan tre. Vi har haft fyra timmar på oss att förbereda avfärden.

Nu är det ju inte hundra år av frihet från England vi firar denna morgon. De festligheterna får vi eventuellt ta del av i sinom tid. Regimentet har ett

annat uppdrag. Vi ska tillsammans med två andra armékolonner i en kniptångsmanöver ringa in de upproriska prärieindianerna. Siouxerna och deras allierade, de nordliga cheyennerna, har vägrat att infinna sig på sina reservat. Rödskinden har trotsat en order från Indianbyrå. De gav blanka den i myndighetens ultimatum att dra sig tillbaka senast 31 januari.

Så nu ska de fångas in, bestraffas och spöas tillbaka till reservaten. Det engelska verbet "whip" verkar vara officerarnas eufemism för att besegra och oskadliggöra de bångstyriga urinvånarna. Spöa skiten ur dem! skulle vi väl säga på ren svenska. Man har lovat oss meniga att det kommer att finnas gott om indianer där ute på de oändliga grässlätterna. De kommer att räcka till oss allihop. Som om de vore troféer att hänga på väggen i mässen eller manskapsbaracken.

Vi skulle ha varit iväg för länge sen. Men drivor av snö hindrade planerna på en vinterkampanj. Sen blev vi sinkade av den ovanligt kalla våren. Problem med utrustning och förnödenheter har också fördröjt kampanjen. Aktionen är i alla fall sanktionerad av ingen mindre än president Ulysses Grant.

Många soldater, även högre befäl, kallar fienden vildar. Själv ser jag dem väl mest som hedningar. Människor av en efterbliven ras, en stenålderskultur helt beroende av jakt och fiske. De tillhör den här kontinenten precis som bisonerna. De fanns i Amerika före Columbus. De utgör en primitiv urbefolkning vars öde är att böja sig för vår högre civilisation av ingenjörer och nybyggare. Indianerna må vara uppdelade i olika folkgrupper med egna språk och sedvänjor, men krigen och smittsamma sjukdomar från den gamla världen har krympt deras antal till en folkspillra undanträngd till ödemarkerna i väst.

Nog finns det stadsbor, även politiker, i de stora metropolerna österut – New York, Washington, Philadelphia, Boston för att nämna några – som ömmar för den röde mannen, som samlar in pengar och skriver ilska debattinlägg i tidningarna. Ibland beskylls armén för övergrepp på indianerna. Att vi skulle kampanja och hetsa och ta livet av fredligt sinnade nomader, till och med kvinnor och barn, i deras oskyddade tältläger. Vår befälhavare, general Custer, har polemiserat mot dessa filantroper i självbiografin *My Life on the Plains*. Boken har fått fina recensioner och säljer som smör.

Jag har läst den. Jag slukar böcker som handlar om historia, filosofi och religion. Ingen på regementet läser så mycket som jag. Jag skriver en del också, mest dikter.

Custers bok består av artiklar han skrev för magasinet *The Galaxy* om sina erfarenheter av militära kommanderingar i Kansas, Colorado och Texas

åren 1867-1869. Han njöt av det karga öppna landskapet och imponerades av sina motståndares skicklighet på hästryggen. Han medgav att om han själv fötts till krigare och jägare på de fria vidderna skulle han ha föredragit det livet framför en begränsad tillvaro inom reservatets gränser.

Samtidigt var han skoningslös mot de brutala blodtörstiga vildar (hans eget ordval) som i strid med fredsavtalen som tecknats med Förenta Staterna mördade oskyldiga nybyggare och rövade bort deras kvinnor och barn. Custer hävdade i boken att regeringen skämmer bort indianerna med årliga ransoner av livsmedel, jaktvapen och ammunition. Dessa leveranser gör dem ännu ovilligare att överge sitt kringströvande och plundrande liv på prärien. Han pläderade för att Indianbyrån och dess korrumperade agenter och handelsmän skulle överföras från inrikesdepartementet till en administration direkt under armén.

Missnöjda gnägganden hörs från de uppställda trupperna. Riddjuren vill komma iväg de också. Skrapar med hovarna, slänger med manarna. Uttåget sker i maklig skritt. Kolonnen rör sig sakta framåt med fyra ryttare i bredd. Mitt kompani väntar på startorder. Varje kompanichef saluterar med dragen sabel sällskapet på läktaren. Rak i ryggen och med ansiktet vänt mot de vinkande åskådarna.

Nu är det vår tur.

Med ett ryck sätter sig kompani B i rörelse. Vår chef, kapten Thomas McDougall, rider i täten följd av förste hornblåsaren och en underofficer som greppar om stången till den rödvita kompanivimpeln. McDougall håller tyglarna ledigt i vänster hand och fäller nu den glimmande sabeln i ett elegant utfall mot publiken. Ett rassel från betsel och seldon förenas med klingande läten från sporrar, bleckmuggar, fältflaskor, fodertornistrar och sabelbaljor. Trampet av järnskodda hovar överröstas. Bandet musicerar fortfarande men utom synhåll för oss.

Jag noterar att flera officersfruar stannat inomhus och nöjer sig med att vinka av trupperna från fönstren. Tänker att den råkalla luften avskräcker dem. Dimman lättar långsamt och motvilligt över den brutna terrängen som tar vid när posteringens sista byggnader har passerats. Soldaternas överkroppar tycks rida på moln. En strimma sol trotsar det dystra vädret.

Flanellskjortan i grått som jag bär under marinblå uniformsjackan med mässingsknappar kliar retsamt vid halslinningen. Försöker ignorera besväret. Tar sikte på karlarna närmast framför mig.

Fort Abraham Lincoln, som vi nu vänder ryggen på obestämd tid, uppfördes 1873 för att skydda rallarna och deras transporter av mat, materiel och

andra förnödenheter under bygget av Northern Pacific Railroad. Posteringen ligger i höjd med staden Bismarck, Dakota Territory. Fast på andra sidan Missourifloden. Här finns kaserner för både rytteri och infanteri. De beridna trupperna är förlagda nära floden vilket är praktiskt, när hästarna ska vattnas. I dessa baracker och stallar har jag haft min hemvist de senaste åren.

Efter fiaskot med teologistudierna i Paxton, Illinois.

Mitt namn är Ansgarius Borén.

Jag är född 1848 i Kristberg socken, Östergötland. När jag lät värva mig påstod jag att jag var två år yngre och därtill född i Linköping. Tänkte väl att stiftsstadens skulle ha ett något bättre renommé i det nya landet. Därför står det i rullorna att jag härstammar från Linköping, Sweden, och har 1850 som födelseår.

Jag är inte Guds bästa barn.

Men Herren är min herde.